

PAPP SZABOLCS

A mai ember életét – főként az egyoldalú eszmeáramlatok még egyoldalúbb propagandájának hatására – gyakran az elvárások határozzák meg. Sőt, egyre gyakrabban találkozunk azzal a torz mentalitással, hogy „nekem ez jár”. Sokszor az emberi jogok szempontjából érkezik ez az elgondolás, ami alapvetően helyes, amennyiben azonos mértékben kiemljük a jogokkal járó kötelességek szerepét is. Semmi sem jár nekem csak úgy, hanem mindig valamilyen relációban és valamely céllal kapcsolatban. A lelki életben viszont igen téves és veszélyes, ha úgy gondolom, követelődhetek Istennel szemben. Ugyanis nem vagyunk egy szinten. Kérni lehet, ez az imádság egyik lényegi mozzanata, ahogyan az is, hogy az imában egyre inkább „részesek” az Úrra, az akaratom egyre jobban megéri az ő akarátát. Viszont a kiindulópont a lelki életben nem a kérés, hanem a hála. Zadonszki Tichon atya szerint: „A hála méltóvá tesz Isten nagyobb és több jótéteményére. Jóságos Urunk ajándékként fogadja a hálaadást, és ezért újabb adományokat ad.”

Az Istenszülő templomba vezetésének alapmotívuma szintén a hála. Joáchim és Anna akkor kapja ajándékként Istentől kislányuk születését, amikor emberileg az már nem lett volna lehetséges. Kitaróan imádkoztak érte, de elfogadták évtizedeken keresztül, hogy bár igazak voltak, az emberek gyermektelenségük miatt megbélyegezzék őket. És akkor hároméves korban visszaadják a gyermeket Istennek. Ahogyan az Ószövetségben Elkána felesége, Anna is kitartóan imádkozott gyermekáldásért, és amikor megszületett a fiuk, Sámuel próféta, őt szintén a templom szolgálatára ajánlották. Talán szerepe lehetett mindkét esetben annak is, hogy időskorban sokkal nehezebb felnevelni egy kisgyermeket. De sokkal fontosabb a hála, és annak a tudata, hogy nincs jobb hely a gyermek számára, mint az Isten közelsége.

Az Ószövetség nem ismerte a mai szerzetességét. Léteztek a nazírok, akik bizonyos időre (ritkán egész életre) Istennek szentelték magukat, ennek jeleként nem vágták le a hajukat, a szakállukat, és nem ittak bort vagy részegítő

Az Istenszülő templomba vezetése

(November 21.)

italt. Ilyen volt Sámson, de egész életre szólóan így élt Keresztelő Szent János is. Az átlagos emberek tettek fogadalmakat, bemutattak fogadalmi áldozatokat, illetve ebből fakadó tetteket. Az Istenszülő templomba vezetése is ide kapcsolódik. Egy apokrif irat, Jakab ősevangéliuma talán kicsit kiszínezi írja le az ünnep eseményét. Tény, hogy a jeruzsálemi templom akkoriban egy oszlopokkal körülvett, kb. 500 x 200 méteres, különböző udvarokra oszlott nyílt tér volt, amelyen épületek álltak. A legelső udvarban épült a szentély, ahol a tömjénáldozatot mutatták be a papok (Zakariásnak is ott, egy ilyen alkalommal jelent meg Gábiel arkangyal). A szentélyt függöny választotta el a Szentek szentjétől. A babiloni fogság előtt itt

őrizték a frigszekrényt a két kötéllel, Áron kivirágzott vesszejével és a mannát tartalmazó aranyvödörrel. Ez immár eltűnt (talán Jeremiás próféta rejtette el valahová a babiloni invázió előtt), csak egy szikla állt a legszentebb helyen, ahová évente egyszer, egyedül a főpap léphetett be az engesztelés napján az áldozati vérral.

A szentély és a Szentek szentje külső oldalához három oldalról harminckilenc kicsiny szobát építettek. Itt gyerkeket tizenévesektől nagyjából tizenegy-tizenkét évesig, a pubertáskorukig. A leviták felügyelete alatt tanultak, énekeltek, részt vettek a templomi szolgálatban. Tulajdonképpen rendkívüli megtiszteltetés volt, ha valakinek a gyermeke ide kerülhetett. Nem beszélve arról, hogy – bár a zsidóknál gyakorlatilag minden férfi tudott olvasni, a nők azonban nem – itt megtanulták a kislányok is a Biblia olvasását. Mondhatjuk azt, hogy a kicsi Szűz Máriának nyugodt és munkás gyermekévei voltak itt. Igazi felkészülés lelkileg is arra az egyedülálló feladatra, hogy Isten Fiának édesanyja legyen.

Keleti egyházunk minden Istenszülő-ünnepet az Ige megtestesülésének fényében szemlél, egyben az Istenszülőben az Egyház tökéletes képét és a keresztények ideálját látja. Ezért énekeljük a tropáiban: „Ma van első jelensége Isten boldogító kegyelmének és az emberek üdvösségének” (szó szerint:

Ma van az Isten jóakarátának és az emberek üdvösségének nyitánya), mostantól ez a kislány, Mária saját akarátával együttműködik az isteni kegyelemmel. Az Isten hajlékába jön, hogy felkészüljön arra, hogy ő legyen majd az Isten-ige hajléka. Itt hozzá kell tennünk, hogy a konták magyar fordítása kiigazításra szorul. Az imakönyvünkben így találjuk a befejezését: „Ez a mennyei palota.” Helyesebb lenne így: „Ő a mennyi hajlék.” Szó szerint „sátor”, utalva a negyvenévi pusztai vándorlás alatt a szent sátorra, amelyben a frigládát őrizték. De pontosan ez a keresztény élethivatás: együttműködni a kegyelemmel, lelkileg, napról napra egyre inkább Isten hajlékává válnunk.